

Organist in het groene onderwijs

Bestuurder Wout Blacquièrè neemt afscheid

Wout Blacquièrè, meer dan veertig jaar bestuurder in het agrarisch onderwijs, maakt zich geen zorgen over de toekomst van het groene onderwijs. Aoc's munten uit in het leren door doen, zo stelt hij. Blacquièrè is er van overtuigd dat er behoefte blijft aan groene scholen. Maar ze moeten wel blijven opleiden in datgene waar ze goed in zijn: de primaire sector en de periferie. "Gezond boerenverstand is nooit weg!"

“Besturen is een warm vak”, zegt Wout Blacquièrè een dag voordat hij aftreedt als lid van de Raad van Toezicht van AOC Oost, zijn laatste bestuurlijke functie in het groene onderwijs. “Als bestuurder moet je dienstbaar zijn aan de volgende generatie en je moet een warm oog hebben voor docenten.” Met zichtbaar genoegen blikt Blacquièrè (70) thuis in Apeldoorn terug op zijn bestuurlijke rol in het agrarisch onderwijs. Sinds 1958, toen hij begon als medewerker bij een boekhoudkantoor van de christelijke boeren en tuindersbond (CBTB) in Holland, is hij betrokken bij het agrarisch onderwijs. Standsorganisaties waren toen het ‘bevoegde gezag’ van vele landbouwhuishoudscholen en lagere en middelbare landbouwscholen. “Het woord

zegt het al”, zegt Blacquièrè, “nu zijn we raad van toezicht en besturen we op afstand. Toen deden we alles, benoemen van directies, fusies van scholen of – iets wat moeilijker was – ontslaan van personeel.” Blacquièrè groeide in zijn rol als bestuurder. Ruim veertig jaar drukte hij een groot stempel op het agrarisch onderwijs, licht Marcel Kooijman, directeur van de AOC Raad, desgevraagd toe. Kooijman noemt hem een echte regent, iemand die zeer sterk geïnteresseerd is in het onderwijsbeleid en die de ontwikkelingen in het agrarisch onderwijs aan de agrarische sector kon koppelen. Blacquièrè maakte als onderwijssecretaris van de NCBTB de moeilijke tijden mee in de zestiger en zeventiger jaren waarin hij lagere landbouwscholen moest sluiten. Hij zat in besturen van de CAH te Dronten, HBCS, praktijkscholen, CPS

en was lid van de procescoördinatie tijdens de aoc-vorming. Anderen typeerden hem in zijn optreden meer als organist dan dirigent, zo vertelt hij tijdens het gesprek. Hij vindt dat een goede typering, want hij wilde graag zelf het spel in handen hebben. “Ik wilde zelf de knoppen en de pedalen bedienen. Een dirigent doet niets, die geeft alleen maar aanwijzingen.”

Hoe deed u dat dan?

“Je kunt zelf veel doen als je wilt besturen. Een goed bestuurder moet anderen willen helpen. Je moet zorgen dat de mensen hun werk met plezier doen. Je kunt met de mensen spreken, ze enthousiasmeren, troosten of financieel een hart onder de riem steken. Besturen is een dienstvaardige taak met het oog op de komende generatie. Daarvoor is het nodig dat je kennis van zaken hebt. Je moet niet alleen financiële kennis hebben, maar ook kennis van rechtspositie en onderwijs. Je hoeft niet alles te weten, je hoeft een school niet te leiden. Dat doet een College van Bestuur. Maar je moet wel over de schouder meekijken. Daarom moet je ook kennis van het onderwijs hebben.”

Hoe kreeg u als boekhouder die bestuurlijke rol?

“Administratie van scholen was in de vijftiger en zestiger jaren subsidiepolitiek. Je werkte in een omgeving waar boeren in het bestuur zaten. Dat was een selectie die geïnteresseerd was in maatschappelijke ontwikkelingen en het agrarisch onderwijs. Als je er aanleg voor had, kreeg je binnen die standsorganisatie veel ruimte om je bestuurlijk op te stellen. Standorganisaties hadden toen veel in de melk te brokkelen, ook met onderwijskundige zaken, zoals tijdens het kabinet Den Uyl bijvoorbeeld in de zeventiger jaren.”

“Van Kemenade, de toenmalige minister van onderwijs, was voor spreiding van kennis en macht. Dat kabinet had een heel duidelijk beleid. Van Kemenade legde het zo uit: Jan en François – laten we ze zo maar noemen – zitten op de lagere school bij elkaar in de schoolbanken. Maar François gaat naar het gymnasium en na een diensttijd waar hij officier wordt, ligt de

wereld voor hem open. Jan gaat naar de LTS, en na zijn diensttijd als soldaat wordt hij loodgieter. Van Kemenade noemde dat 'grote onrechtvaardige maatschappelijke verschillen'. Door Jan en François nog een aantal jaren bij elkaar in de banken te laten zitten kun je die onrechtvaardige inkomensverschillen nivelleren, zo was de gedachte."

"Wij reageerden daar toen op. Ik denk dat een eenvormig onderwijs geen recht doet aan de verschillen in mensen. Sommige mensen kunnen misschien makkelijk iets theoretisch leren door een boek te lezen, maar ik denk dat zeker de helft van een generatie is aangewezen op een manier van leren door te doen. Dat is ook de fundamentele basis voor het beroepsonderwijs. Daar hebben groene scholen altijd in uitgemunt."

"Het is de kracht van die scholen dat ze voor leerlingen aansprekende mogelijkheden hebben om te leren zoals in de bloemsierkunst of aanleg en onderhoud van tuinen. Ze leren gewoon door te doen. Om die verworvenheden en die positieve elementen in het agrarisch onderwijs te behouden en te versterken, kozen we er daarom eind jaren tachtig ook voor om de lagere en middelbare agrarische scholen samen te laten gaan in aoc's."

Was dat de enige reden voor die sectorale aanpak?

"Natuurlijk had het ook met meer dingen te maken. Het had bijvoorbeeld te maken met de departementale indeling. Iedereen voelde zich gelukkig bij het ministerie van landbouw. Het had te maken met standsorganisaties. En we wilden de doorstroming van het lager naar het middelbaar onderwijs stimuleren. We gingen toen terug van honderd lagere en vijftig middelbare agrarische scholen naar 21 aoc's. Dat was een enorme prestatie. Later bleek dat we, met het teruglopen van leerlingenaantallen tegen grenzen aanliepen. Dat was de reden om verder te fuseren. Op dit moment benijden roc's ons vanwege de voortreffelijke vmbolocaties die we hebben."

"Omdat ik ook in het bestuur zat van een school die vroeger een 'landbouwhuishoudschool' was, heb ik gezien hoe in het huishoudonderwijs het lhno en het mhno uit elkaar getrok-

FOTO: JAN NIJMAN

▲ **Wout Blacquièr gelooft heilig in de opzet van de huidige aoc's met lager en middelbaar beroepsonderwijs: "Ik maak me geen zorgen."**

ken werden. Met de svm-operatie werd het mhno een onderdeel van een roc. Die lhno-school bleef verweesd achter in een te groot gebouw. Daar gebeurde het omgekeerde van wat bij aoc's gebeurde."

Maakt u zich zorgen over de toekomst van het groene onderwijs?

"Nee, zorgen maak ik me niet. Ik geloof heilig in de opzet van de huidige aoc's met lagere en middelbare scholen. Het zit hem in de cultuur en de nestgeur. Je ruikt een klimaat van grote betrokkenheid. We hebben een hele goede manier om jongeren iets goeds te leren door ze wat te laten doen. Het maakt niet uit wat het is, als het maar iets goeds is. Maar aoc's moeten zich wel houden aan hun eigen werkgebied. In de primaire sector is er weliswaar minder vraag naar opgeleiden, maar in de periferie is nog zat te doen. We hebben een breed uitstromingsvlak in de maatschappij. Gezond boerenverstand is nooit weg!"

"Laten we maar eens kijken wat er uit dat project GOAL komt. In 'groen onderwijs' lees ik dat we het beste en meest bekende onderwijs van Nederland moeten worden. Ik denk dat het wat overdreven is, maar misschien moet dat ook wel. Het beste onderwijs

zou zo gek nog niet wezen. Ik heb er wel vertrouwen in."

Bent u tevreden over wat u bereikt hebt?

"Als ik terugkijk ben ik God dankbaar dat ik dit werk zo, als organist heb mogen doen. Dat je docenten het naar hun zin kunt maken in het prachtige ambacht dat ze beoefenen. Dat is dat je jongeren iets laat leren door ze het te doen. Ik vind dat mooi werk. Ooit was er een student in de schoolraad in Dronten, een rooie rakker. Onder het genot van een pilsje praatten we met elkaar. Hij vond dat ik als maatschappijvertegenwoordiger niets te maken had op een school. De school was in zijn visie van de studenten en de docenten, niet van een maatschappijvertegenwoordiger. Natuurlijk discussieerden we erover. Onderwijs heeft een maatschappelijke rol. Als bestuurder moet je dienstbaar zijn aan die maatschappij en je juist daarom met het onderwijs bemoeien."

"Ik heb het tot de dag van vandaag uitermate naar mijn zin gehad. Maar nu is het afgelopen. Bij AOC Oost ben ik aftredend en statutair niet meer herkiesbaar. Dus morgen treed ik af." ☺

Jan Nijman